

Dosar nr. 2ra-8/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Jomiru-Niculiță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, S. Gîrbu, G. Dașchevici)

## D E C I Z I E

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătoriai

Oleg Sternioală  
Ala Cobăneanu  
Svetlana Filincova  
Victor Burduh  
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Maria Bologan,  
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Bologan împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău Gaz” și Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la repararea prejudiciului material și moral,  
împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Maria Bologan și a fost menținută hotărârea din 8 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani,

### c o n s t a ț ă:

La 9 decembrie 2015, Maria Bologan a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Chișinău Gaz” cu privire la repararea prejudiciului material și moral. (f.d. 5-7)

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 25 ianuarie 2015, în rezultatul cazului fortuit ce a avut loc în apartamentul nr. XXXX situat în XXXX, a decedat soțul său, Mihail Bologan, iar dânsa împreună cu fiica minoră, au fost internate în spital în stare gravă.

Reclamanta a relatat că conform concluziilor medicilor, atât decesul soțului, cât și aflarea sa în spital, și a fiicei sale, au fost cauzate de intoxicarea cu monoxid de carbon.

A susținut că cauza apariției monoxidului de carbon în apartamentul unde au locuit la momentul producerii accidentului, a fost starea tehnică necorespunzătoare a sistemelor de gaze, în special neutilitatea exploatării coșului de fum și a canalelor de ventilație, fapt constatat prin actul nr.000690 din 26, 31 ianuarie 2015 de verificare primară a stării tehnice și curățare a coșurilor de fum și canalelor de ventilare la utilaje de gaze și sobe, eliberat de către experții întreprinderii specializate în domeniul întreținerii instalațiilor de gaze SRL „Hornar-Expert”.

Maria Bologan a mai indicat că potrivit actului nr.00090000 din 26, 27, 28, 29, 30 ianuarie 2015 întocmit de experții SRL „Hornar Expert”, a fost dovedită necorespunderea în exploatare a coșurilor de fum și canalelor de ventilație pentru toate celelalte apartamente ale blocului locativ, iar cu rezultatele actelor de constatarea au fost de acord și SRL „Chișinău-Gaz”, care este furnizorul de gaze în sectorul comunal-locativ al mun. Chișinău.

A relatat că la 9 februarie 2015 la inițiativa pârâtului, la sediul acestuia a avut loc o ședință, cu participarea inginerului principal și a șefului DERG și CP a SRL „Chișinău -Gaz”, reprezentanților Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI și a Președintelui ACC nr.179, în rezultatul căreia a fost semnat un proces-verbal.

Astfel, din conținutul procesului-verbal rezultă că părțile au recunoscut ca fiind legale concluziile experților SRL „Hornar-Expert” indicate în actele nr.000690 și nr.0009000 cu privire la exploatarea necorespunzătoare a coșului de fum și a canalelor de ventilație în casa de locuit situată în mun. Chișinău, str. Studenților 3/10 și a stabilit termenul pentru lichidarea neajunsurilor, legate de exploatarea necorespunzătoare a coșului de fum și canalelor de ventilație pentru toate apartamentele din blocul locativ, până la 20 martie 2015.

Reclamanta a subliniat că cazul fortuit, în urma căruia a decedat soțul său, iar ea și fiica sa au fost intoxicate cu monoxid de carbon, a avut loc din cauza SRL „Chișinău Gaz”, care este furnizor de gaze și care nu a executat cerințele legale și regulile de securitate în ramura gazificării, or, Legea privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase prevede că supravegherea tehnică la exploatarea sistemelor și utilajelor de gaze la obiectele social-comunale cu capacitatea termică unitară până la 100 kW să se efectueze de către întreprinderea care este furnizorul de gaze.

În acest sens, supravegherea tehnică la exploatarea sistemelor și utilajelor de gaze în apartamentul în care locuia familia sa, din momentul procurării în anul 2011 și până la momentul accidentului ce a avut loc la 25 ianuarie 2015, nu a fost efectuată, la fel, nu a avut loc o astfel de supraveghere tehnică nici în alte apartamente din blocul locativ, iar la exploatarea sistemelor de gaze de către pârâtă au fost grav încălcate Regulile de securitate în ramura gazificării NRS-35-04-09 2002, confirmate de Moldova-Standart.

Maria Bologan a invocat că în apartamentul unde a locuit familia sa până la producerea cazului fortuit, nu au fost efectuate verificări și nu a fost efectuată curățirea coșului de fum și canalelor de ventilație până la începerea sezonului de încălzire (din momentul în care a fost dat în exploatare blocul locativ), în condițiile în care obligativitatea verificării și curățirii este stipulată în pct. 6.8.14 al Regulilor de securitate în ramura gazificării NRS-35-04-09 2002.

În acest context, a considerat necesar de a evidenția punctul 6.8.16 al Regulilor de securitate în ramura gazificării NRS-35-04-09 2002, care reglementează că verificările repetate la care se referă și verificările sezoniere se înscrie într-un registru special sau proces-verbal. La verificările repetate în mod obligatoriu se verifică lipsa impurităților în coșurile de fum și canalele de ventilare, densitate și separarea lor, starea bună de funcționare a capetelor și prezența unei trageri normale.

Se interzice livrarea gazelor în lipsa procesului-verbal privind verificarea tehnică a coșurilor de fum și a canalelor de ventilație.

Ca urmare, indiferent de faptul că nu a fost efectuată verificarea tehnică a coșurilor de fum și a canalelor de ventilație, înainte de începerea sezonului de încălzire în anul 2014 și nu a fost întocmit nici un proces-verbal, pârâtul a efectuat livrarea gazelor, iar reclamanta și soțul său, la rândul lor nu au urmat niciun fel de instruire (instructaj) privind curățarea și verificarea sistemelor date și nu au primit permis de la pârâtă, după cum prevede Anexa G la Regulile de securitate în ramura gazificării (pct.G 7.7).

Astfel, în rezultatul încălcărilor admise de SRL „Chișinău-Gaz”, coșul de fum și sistemul de ventilare a apartamentului (inclusiv și al casei de locuit de facto) nu funcționau, și gazele care conțin monoxid de carbon formate în cazan, în urma procesului de ardere, nu aveau posibilitate de ieșire în afară, respectiv, se stocau în apartament, în rezultatul cărora, reclamanta și fiica sa s-au intoxicat, iar soțul său a decedat.

Reclamanta a considerat că fiica sa, XXXX, născută la XXXX are dreptul la repararea prejudiciului, deoarece până la deces, soțul său activa în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, iar conform certificatului 1103322 din 6 octombrie 2015 eliberat de instituție, salariul mediu lunar constituia 29 195,44 de lei, iar jumătate din sumă constituie 14 597,72 de lei, ceea ce reprezintă partea persoanei inapte de muncă, care a fost întreținută de defunct.

Maria Bologan a specificat că la momentul decesului soțului, suma de 14 597,72 de lei convertită în euro, constituia 742,46 de euro (conform cursului oficial al BNM la 26 ianuarie 2015 de 19,6612 de lei/1 euro).

La 16 mai 2016, reclamanta a depus o cerere, prin care a solicitat atragerea în proces, în calitate de coreclamant a SA „Moldovagaz”. (f.d. 79)

Maria Bologan prin cererea inițială și cererea suplimentară a solicitat încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul fiicei minore, XXXX, a prejudiciului pentru pierderea unicului întreținător, sub forma unei plăți lunare până la atingerea majoratului, începând cu 26 ianuarie 2015 în mărime de 1/2 din salariul mediu lunar al tatălui decedat, Mihail Bologan, ceea ce constituie 742,46 de euro, convertiți în lei MD, conform cursului oficial al BNM la ziua achitării; încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul fiicei minore, XXXX, a prejudiciului moral în urma decesului tatălui, în mărime de 1 000 000 de lei; încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul său, a prejudiciului moral în urma decesului soțului în mărime de 1 000 000 de lei și încasarea de la pârâți a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5 000 de lei. (f.d. 95)

Prin încheierea protocolară din 18 mai 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, SA „Moldovagaz” a fost atrasă în proces, în calitate de copârâtă. (f.d. 150 verso)

Prin hotărârea din 8 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Bologan împotriva SRL „Chișinău Gaz” și SA „Moldovagaz” cu privire la repararea prejudiciului material și moral. (f.d. 158, 161-164)

La 19 decembrie 2017, Maria Bologan a declarat apel împotriva hotărârii din 8 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Maria Bologan și a fost menținut hotărârea din 8 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 203-211)

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că la materialele dosarului lipsesc probe ce ar dovedi că SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” ar fi comis față de Maria Bologan, fiica acesteia și soțul decedat, o anumită faptă ilicită ce ar fi determinat producerea accidentului la 26 ianuarie 2015.

Astfel, materialul probator cercetat de Curtea de Apel Chișinău, nu a demonstrat că accidentul a fost produs din cauza acțiunilor sau inacțiunilor SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz”, inclusiv în contextul în care aceștia nu se regăsesc printre titularii autorizați de verificarea coșurilor de fum și a canalelor de ventilare.

Instanța de apel a conchis că anume proprietarii apartamentului nr. XXXX din XXXX, sunt responsabili de starea coșurilor de fum și a canalelor de ventilație, iar pentru starea canalelor blocului locativ responsabil este întreprinderea de administrare și exploatare a fondului locativ.

În acest context, a fost reținută concluzia specialistului Alexei Golomoz, angajat al SRL „Hornar-Expert”, care a explicat că deservirea și verificarea coșului de fum, dopului de revizie și prizei de la canalul de ventilație din bucătărie, se efectuează de consumatorul de gaze sau proprietarul apartamentului, iar responsabil de deservirea coșurilor comune și canalelor comune pentru toată înălțimea casei de locuit este gestionarul blocului locativ.

La 15 august 2018, prin intermediul oficiului poștal, Maria Bologan a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 8 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Recurenta în susținerea cererii de recurs a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece instanțele ierarhic inferioare la emiterea hotărârilor au apreciat eronat circumstanțele cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și nu au aplicat legea care urma a fi aplicată.

Ca urmare, a considerat că, instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra tuturor argumentelor și probelor invocate în cererea de chemare în judecată.

Maria Bologan a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin referința din 26 septembrie 2018, SA „Moldovagaz” a solicitat declararea recursului inadmisibil. (f.d. 226-229)

Prin referința din 3 octombrie 2018, SRL „Chișinău-Gaz” a solicitat declararea recursului inadmisibil. (f.d. 231-235)

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 iunie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către Maria Bologan la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 15 august 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 19 decembrie 2018, recursul declarat de către Maria Bologan a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Maria Bologan, este neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că potrivit actului cercetării stării tehnice a coșurilor de fum și a canalelor de ventilație din 12 aprilie 2007, întocmit de organul Supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, s-a stabilit utilitatea coșurilor de fum și a canalelor de ventilație ale apartamentelor nr. XXXX și 2 oficii din blocul locativ situat în XXXX. (f.d. 75)

La 17 mai 2011, familia Bologan a devenit proprietară a apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1371, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile. (f.d. 21-25, 74)

De asemenea, prin certificatul medical constatator al decesului nr. 232 din 26 ianuarie 2015, a fost stabilit decesul lui Mihail Bologan, în apartamentul nr. XXXX din str. XXX, cu indicarea cauzei decesului - intoxicație cu monoxid de carbon. (f.d. 9)

Se relevă că Maria Bologan împreună cu fiica sa minoră, XXXX, născută la XXXX, au fost internate în spital din cauza intoxicației cu monoxid de carbon. (f.d. 9-11)

Conform actului de cercetare la fața locului din 26 ianuarie 2015, la momentul examinării apartamentului, s-a constatat că în bucătărie este instalat echipament de măsurare „G-4 Gallus”, aragaz „Hansa” cu 4 arzătoare fără rolă și cazan pentru încălzire „Ferolli” cu evacuarea produselor de ardere în coșul de fum comun.

În afară de aceasta, la verificarea canalului de ventilație a fost depistat că lipsește tirajul, iar plasa grilei este acoperită cu strat dens de praf și în loc de capac la orificiul pentru curățirea coșului de fum a fost instalată grilă de ventilație. (f.d. 58)

La fel, lipsa tirajului în coșul de fum și canalului de ventilație a fost confirmată prin actul de îndeplinire a lucrărilor Serviciului 904 din 26 ianuarie 2015 și actul tehnic de cercetare a incidentului din 26 ianuarie 2015. (f.d. 54-55)

Depunând acțiunea în judecată împotriva SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz”, Maria Bologan a solicitat încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul fiicei minore, XXXX, a prejudiciul pentru pierderea

unicului întreținător, sub forma unei plăți lunare până la atingerea majoratului, începând cu 26 ianuarie 2015 în mărime de 1/2 din salariul mediu lunar al tatălui decedat, Mihail Bologan, ceia ce constituie 742,46 de euro, convertiți în lei MD, conform cursului oficial al BNM la ziua achitării; încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul fiicei minore, XXXX, a prejudiciului moral în urma decesului tatălui, în mărime de 1 000 000 de lei; încasarea de la SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” în beneficiul său, a prejudiciului moral în urma decesului soțului în mărime de 1 000 000 de lei și încasarea de la pârâți a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5 000 de lei. (f.d. 95)

Fiind investită cu judecarea speței în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii depuse de către Maria Bologan și respingerii ca neîntemeiată a acesteia.

Judecând apelul declarat de către Maria Bologan, Curtea de Apel Chișinău, reieșind din temeiurile și obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe administrate la caz, corect a ajuns la concluzia respingerii apelului și menținerii hotărârii primei instanțe.

În susținerea opiniilor enunțate, instanța de recurs reține prevederile pct. 18 al Normelor tehnice ale rețelelor de distribuție a gazelor naturale, aprobate prin hotărârea ANRE nr. 324 din 27 februarie 2009, care statuează că exploatarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale se realizează cu respectarea de către titularii de licență a prevederilor stabilite în Regulile de securitate în ramura gazificării (NRS 35-04-09:2002, Ediție Oficială, Departamentul „Moldova Standard” Chișinău 2005), Regulile de exploatare tehnică și cerințele protecției muncii în ramura gazificării și în alte documente normativ-tehnice, prevăzute de lege și care reglementează exploatarea rețelelor de gaze.

Așa fiind, instanța de recurs menționează actul privind cercetarea tehnică a accidentului produs la 26 ianuarie 2015, legat de utilizarea gazelor în sectorul comunal, în care se face referire la Regulile de securitate în ramura gazificării (NRS 35-04-09:2002), Anexa G-Regulile de utilizare a gazelor în sectorul comunal, care prevăd:

- pct.G.3 - responsabilitatea pentru starea canalelor de evacuare a fumului și de ventilație din casele-bloc de locuit o poartă întreprinderile de administrare și exploatarea fondului locativ, iar în casele și apartamentele cu drept de proprietate privată-proprietarii lor;

- pct.G.6.1 - persoanele care exploatează utilaj de gaze de uz casnic sunt obligate să audieze instructajul în cabinetele tehnice a gospodăriei de gaze sau să ia cunoștință de sine stătător de instrucțiunea (îndrumarul) cu privire la exploatarea instalațiilor și aparatelor de gaze montate în apartamente;

- pct.G.6.3 - persoanele care exploatează utilaj de gaze de uz casnic sunt obligate să întrețină funcționarea normală a utilajului de gaze, canalelor de evacuare a gazelor arse și de ventilație, să verifice tirajul înainte de conectare și pe parcursul funcționării aparatelor pentru gaze cu evacuarea produselor arderii în canalul de evacuare;

- pct.G.6.7 - în cazul sesizării mirosului de gaze, să sisteze imediat exploatarea instalațiilor de gaze, să închidă robinetele de la utilaj și până la ele, să deschidă

ferestrele și oberlihturile pentru aerisirea încăperii, să apeleze la serviciul de intervenții;

- pct.G.6.11 - locatarii din case și apartamente cu drept de proprietate privată, trebuie să încheie din timp contractul pentru deservirea tehnică a instalațiilor de gaze. Să asigure verificarea canalelor de evacuare a gazelor arse și de ventilație în termenii stabiliți de Regulile de securitate în ramura gazificării. În perioada de iarnă să verifice periodic capetele în scopul neadmiterii înghețării sau înfundării lor;

- pct.G.7.3 - abonaților li se interzice să supună unor modificări construcția utilajului gaz, să modifice construcția sistemelor de evacuare a gazelor și de ventilație, să astupe canalele de ventilație, „buzunarele” și gurile canalului de ventilație destinate pentru curățarea canalelor de evacuare a gazelor;

- pct.G.7.6 - abonaților li se interzice să utilizeze gaze după expirarea termenului de valabilitate a actului de verificare și curățare a canalelor de evacuare a gazelor arse și de ventilație.

Din materialele cauzei, se constată cu certitudine că în actul de verificare primară a stării tehnice și curățare a coșului de fum și canalelor de ventilare de la utilaje de gaze și sobe nr. 000690 din 26, 31 ianuarie 2015, a fost indicat că în apartamentul nr. XXXX din str. XXXX, a fost instalat coșul de fum colectiv, cu tiraj natural (instalat vertical în peretele interior al logiei), coșul de fum-racord satelit (orizontal) și canalul de ventilare comun (instalat vertical în peretele interior al bucătăriei).

La fel, s-a stabilit că în apartamentul nr. XXXX din str. XXXX nu s-a curățat coșul de fum și împreună cu canalul de ventilare sunt neutile pentru exploatarea utilajului de gaze. Sunt închise 2 canale de aflus a aerului (oberlihturi) instalate la logie și bucătărie. Lipsește canalul de aflus a aerului din peretele exterior logie în bucătărie. Găurile de aflus a aerului la ușile mobilierului de la cazan, contor de gaz și în partea de jos a ușilor de la bucătărie, baie/WC, lipsesc. Priza de aer din baie este astupată cu hârtie (tiraj invers).

S-a recomandat scoaterea reșoului de ventilare și instalarea dopului de verificare și curățare la coșul de fum satelit și comun, schimbarea racordului cazanului la coșul de fum satelit, deblocarea prizei de aer de la canalul de ventilare din bucătărie, instalarea reșoului de ventilare nereglabil fără plasă a canalelor de aflus de aer și efectuarea găurilor de aflus de aer în ușile mobilierului unde este instalat cazanul, contorul de gaz, în partea de jos a ușilor din bucătărie, baie și veceu. (f.d.12-13)

Conform actului privind cercetarea tehnică a accidentului legat de utilizarea gazelor în sectorul comunal care s-a produs la 26 ianuarie 2015, întocmit în componența comisiei, formată din reprezentanții Preturii sect. Râșcani, Serviciului Protecție Civilă sect. Râșcani, Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industrial periculoase și SRL „Chișinău Gaz” și președintelui ACC nr. 55/179 s-au stabilit următoarele încălcări, și anume:

- la canalul de ventilare lipsește tirajul, iar plasa grilei a fost acoperită cu strat dens de praf;

- în loc de dop la orificiul pentru curățirea coșului de fum a fost instalată grilă de ventilare, iar tirajul lipsește;

- lipsește grila pentru aspirația aerului din exterior la bucătărie și balcon;

- nu au fost efectuate lucrările de deservire tehnică a utilajului consumator gaze, iar contractul pentru deservirea tehnică a cazanului a expirat la 11 ianuarie 2008;
- lipsa tirajul în coșul de evacuare a gazelor arse;
- nu a fost efectuată verificarea periodică a coșurilor de fum și canalelor de ventilare în blocul locativ;
- consumatorii nu au trecut instructajul în ordinea stabilită privind respectarea cerințelor regulilor de securitate în ramura gazificării la exploatarea utilajului consumator gaze, inclusiv și proprietarii apartamentului respectiv.

În concluzie, lipsa afluxului de aer și ca rezultat lipsa tirajului în canalul de evacuare a gazelor arse în apartament, au dus la arderea incompletă a gazelor metan și producerea de monoxid de carbon, precum și la intoxicarea locatarilor.

Totodată, s-a stabilit că au fost încălcate cerințele regulilor de securitate în ramura gazificării (NRS 35-04-09:2002) la utilizarea aparatelor de gaze, și anume, pct.G.3; G.6.1; G.6.3; G.6.7; G.6.11; G.7.3; G.7.6 și că responsabili de producerea accidentului sunt locatarii apartamentului, care au comis încălcări grave a tehnicii securității la exploatarea utilajului consumator gaze. (f.d. 60-62)

Conform art. 1398 alin. (1) și (2) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

În context, art. 1419 alin. (1), (2), (3) Cod civil, reglementează că în cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, dreptul la despăgubire îl au: a) persoanele inapte de muncă, care erau întreținute de defunct sau care, la data decesului acestuia, aveau dreptul la întreținere; b) copilul persoanei născut după decesul ei; c) unul dintre părinții, soțul sau un alt membru al familiei defunctului, indiferent dacă este apt pentru muncă sau nu, care nu lucrează și îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct și care nu au împlinit vârsta de 14 ani sau care, deși au împlinit o astfel de vârstă, au nevoie de îngrijire din cauza sănătății, conform avizului organelor medicale abilitate; d) persoanele care erau întreținute de defunct și care au devenit inapte pentru muncă pe parcursul a 5 ani de la decesul lui.

Dreptul la despăgubire se recunoaște: a) minorilor, până la împlinirea vârstei de 18 ani; b) elevilor și studenților care au împlinit 18 ani, până la finalizarea studiilor (cu excepția studiilor efectuate la secția fără frecvență) în instituții de învățământ, dar cel mult până la împlinirea vârstei de 23 de ani; c) femeilor care au împlinit vârsta de 55 de ani și bărbaților care au împlinit vârsta de 60 ani – pe viață; d) persoanelor cu dizabilități; e) unuia dintre părinți, soțului sau unui alt membru al familiei defunctului, ce îngrijește de copiii, frații și surorile care erau întreținuți de defunct, până la împlinirea vârstei de 14 ani sau până la îmbunătățirea stării sănătății, confirmată prin aviz de organele medicale abilitate.

Determinarea cuantumului despăgubirilor pentru pierderea întreținătorului se efectuează conform legii.

Din conținutul normelor citate, se deduce că răspunderea delictuală civilă a persoanei survine în cazul întrunirii cumulative a tuturor elementelor constitutive ale acestei categorii de răspundere civilă, și anume, fapta prejudiciabilă, urmare

prejudiciabilă, legătură cauzală între fapta ilicită și prejudiciu, voința autorului prejudiciului (intenția, neglijența sau imprudența cu care a acționat), precum și să se ateste lipsa cauzelor care exclud răspunderea civilă.

La acest segment, instanța de recurs evidențiază că prejudiciul reprezintă rezultate dăunătoare de natură patrimonială, nepatrimonială, efecte a încălcării drepturilor subiective și a intereselor legitime a unei persoane.

Răspunderea civilă va apărea doar atunci când a fost cauzat un prejudiciu și care, ulterior, va trebui reparat. Oricât de culpabilă nu ar fi fapta din punct de vedere civil, ea nu va produce efecte dacă nu s-a cauzat un prejudiciu.

Prejudiciul este o condiție a răspunderii civile și autorul faptei va răspunde în limita prejudiciului cauzat.

Iar, pentru a fi angajată răspunderea unei persoane este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate, în sensul că acea faptă a provocat acel prejudiciu. Necesitatea raportului de cauzalitate rezultă și din definiția faptei ilicite, în condițiile în care caracterul ilicit al acesteia este dat de împrejurarea că prin ea a fost încălcat dreptul obiectiv și a fost cauzat un prejudiciu dreptului subiectiv al persoanei.

Vinovăția, la rândul ei, reprezintă atitudinea psihică a autorului faptei ilicite în raport cu fapta respectivă și urmările pe care aceasta le produce.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține și prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, care stipulează că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Raportând situația de fapt, la prevederile legale ce guvernează speța dedusă judecătii, instanța de recurs a stabilit că în speță lipsesc probe ce ar dovedi că SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” ar fi comis în raport cu recurenta, fiica acesteia sau soțul decedat, o anumită faptă ilicită prevăzută la art. 1398 Cod civil, care ar fi determinat la 26 ianuarie 2015, producerea a accidentului respectiv.

Or, niciun înscris anexat la materialele cauzei nu denotă că accidentul produs a fost din cauza acțiunilor sau inacțiunilor SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz”, ba dimpotrivă se atestă responsabilitatea proprietarului locuinței, unde a avut loc accidentul produs.

La acest segment, instanța de recurs menționează că Maria Bologan își întemeiază pretențiile în baza Legii nr. 116 din 18 mai 2012 cu privire la securitatea industrială periculoasă, care indică că supravegherea tehnică la exploatarea sistemelor și a utilajelor de gaze la obiectele social – comunale cu capacitate termică unitară până la 100 kW se efectuează de către întreprinderea furnizorului de gaze.

Or, în sensul art. 1 alin. (1) al Legii nr. 116 din 18 mai 2012 cu privire la securitatea industrială periculoasă, se stabilesc bazele juridice, economice și sociale pentru asigurarea funcționării obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și fiabilitate și are scopul de prevenire a avariilor la obiectele industriale periculoase, de asigurare a pregătirii agenților economici care desfășoară activități

la aceste obiecte în vederea localizării și lichidării efectelor produse de avariile industriale și de catastrofele cu caracter tehnogen, precum și de protecție a populației și a mediului înconjurător.

Astfel, Legea nr. 116 din 18 mai 2012 cu privire la securitatea industrială periculoasă, nu poate fi aplicabilă speței, ținând cont de domeniul de aplicare a acesteia, menționat la art. 1 alin. (1).

În speță, urmează a fi evidențiat actul privind cercetarea tehnică a accidentului legat de utilizarea gazelor în sectorul comunal, produs la 26 ianuarie 2015, prin care s-a stabilit că contractul pentru deservirea tehnică a cazanului a expirat la 11 ianuarie 2008, iar consumatorii apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, la caz, familia Bologan, nu au trecut instructajul în ordinea stabilită privind respectarea cerințelor regulilor de securitate în ramura gazificării la exploatarea utilajului consumator gaze(f.d. 60-62).

Astfel, circumstanțele expuse, creează convingerea că familia Bologan a încălcat cerințele Regulilor de securitate în ramura gazificării (NRS 35-04-09:2002) la utilizarea aparatelor de gaze, și anume, a pct.G.3; G.6.1; G.6.3; G.6.7; G.6.11; G.7.3 și G.7.6, încât responsabilitatea producerii accidentului survine pentru locatarii apartamentului, care au comis încălcări grave a tehnicii securității la exploatarea utilajului consumator gaze.

În sprijinul poziției exprimate, instanța de recurs accentuează că nefuncționarea sistemului de ventilare din bunul imobil (apartament) și de evacuare a gazelor rezultate din ardere, au dus la arderea incompletă a gazelor metan și producerea de monoxid de carbon, precum și la intoxicarea locatarilor.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul recurenteii precum că SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz” sunt responsabile de producerea accidentului, inclusiv în contextul în care aceștia nu se regăsesc printre titularii autorizați de verificarea a coșurilor de fum și a canalelor de ventilare.

Or, conform pct. 6.8.21 lit. e) ale Regulilor de securitate în ramura gazificării, întreprinderea de administrare și exploatare a fondului locativ, anume proprietarii caselor de locuit și a clădirilor publice, trebuie să verifice la timp starea coșurilor de fum și canalelor de ventilație, capetelor coșurilor de fum și să controleze calitatea lucrărilor menționate, înregistrând rezultatele într-un registru special.

Finalmente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că neexecutarea obligațiilor menționate, nu sunt imputabile SRL „Chișinău-Gaz” și SA „Moldovagaz”, aceasta deoarece potrivit normelor indicate, anume proprietarii apartamentului nr. XXXX din str. XXXX, sunt responsabili de starea coșurilor de fum și a canalelor de ventilație din apartament, iar pentru starea canalelor blocului locativ responsabilitatea o poartă întreprinderea de administrare și exploatare a fondului locativ.

Mai mult, instanța de recurs decelează că Curtea de Apel Chișinău corect a reflectat că în obligația proprietarului locuinței se află curățarea coșurilor de fum și a canalelor de ventilare, deoarece acestea puteau fi realizate doar de o întreprindere specializată, iar contractarea unor specialiști în domeniul vizat, aparține

proprietarilor apartamentului în care au fost instalate sistemele de ventilare respective, inclusiv recurenței.

În acest context, prezintă relevanță și declarațiile specialistului SRL „Hornar-Expert”, Alexei Golomaz, expuse în cadrul ședinței de judecată din 23 martie 2017, că deservirea și verificarea coșului de fum, dopului de revizie, priza de la canalul de ventilație din bucătărie, le efectuează consumatorul de gaze sau proprietarul apartamentului, iar deservirea coșurilor comune și canalelor comune pentru toată înălțimea casei o face gestionarul fondului locativ. (f.d. 117-118)

În aceste condiții sunt lipsite de sens și apreciate critic susținerile recurenței precum că instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra tuturor argumentelor și probelor invocate în cererea de chemare în judecată. Or, atât prima instanță, cât și instanța de apel s-au expus minuțios asupra fiecărui argument prezentat de către Maria Bologan.

Prin urmare, sunt apreciate critic susținerile recurenței precum că instanțele de judecată au apreciat eronat circumstanțele cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și nu au aplicat legea care urma a fi aplicată, deoarece susținerile date contravin constatărilor relatate.

Celelalte apărări ale recurenței formulate în recurs, la fel, sunt neîntemeiate, mai mult, în esența lor, sunt similare argumentelor invocate în apel și sunt expuse asupra circumstanțelor, cărora le-a fost dată o apreciere corectă și nefiind stabilite careva încălcări.

Concluzionând, instanța de recurs conchide că decizia recurată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării cauzei au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

Mai mult că aceste argumente nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Maria Bologan.

Se menține decizia din 21 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 8 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Bologan împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Chișinău Gaz” și Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva